

kapitola 19. Výchovné a kariérní poradenství

Obsah kapitoly 17

19.1.	Informace o odborných pracovnících	96
19.2.	Kariérní poradenství	97
19.3.	Výchovné poradenství	97
19.4.	Minimální preventivní program	99
19.5.	Další způsoby předcházení sociálně patologických jevů ve škole	101
19.6.	Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů	101

19.1. Informace o odborných pracovnících

Mgr. Jiřina Koláčná - výchovná poradkyně

Úkoly v oblasti kariérního poradenství:

- Systematická informační činnost významná pro profesní orientaci studentů
- Statistické zpracování přijímacího řízení
- Spolupráce s vedením školy, IPS, Úřadem práce, PPP a dalšími institucemi, spolupráce s rodinou, výchovnou poradkyní a školní metodickou prevencí, třídními učiteli, zvláště kvart a oktáv, 4. ročníku, a ostatními vyučujícími
- Zajištění časopisu Student In, příp. dalších dle momentální nabídky
- Účast na seminářích ke kariérnímu a výchovnému poradenství
- Aktualizace informačních panelů, nástěnek atd.
- Organizace školního filmového klubu Jeden svět na školách
- Zajištění charitativních akcí
- Aktualizace informací o kariérním poradenství na webových stránkách školy

Mgr. Marie Stojarová výchovná poradkyně a školní metodička prevence sociálně patologických jevů

Absolventka specializačního studia Výchovného poradenství pro SŠ I a II na Filosofické fakultě UK v Praze. Studium ukončila ve školním roce 2004/2005. V únoru 2007 zahájila Studium pro učitele v oblasti specializovaných činností prevence sociálně patologických jevů.

Úkoly v oblasti výchovného poradenství:

- Vedení a aktualizace veškeré dokumentace výchovného poradenství, plán práce VP, evaluace plánu práce VP
- Vedení dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU), zdravotním postižením či jiným handicapem a výchovnými i výukovými problémy
- Vypracování individuálně vzdělávacích programů (IVP), jejich aktualizace a evidence
- Spolupráce s vedením školy, výchovnou poradkyní, třídními učiteli a ostatními vyučujícími, pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP), speciálním pedagogickým centrem (SPC), lékaři, sociálními pracovníky, policií, spolupráce s rodinou
- Poradenská činnost, metodická pomoc při spolupráci s třídními učiteli a dalšími vyučujícími, žáky a jejich zákonnými zástupci, diagnostika tříd i jednotlivých žáků
- Zajištění odborné literatury

- Vytváření podmínek optimálního sociálního klimatu ve škole, komplexní program primární prevence sociálně patologických jevů, zajišťování akcí primární prevence pro žáky, rodiče a pedagogy
- Aktualizace nástěnek výchovného poradenství, distribuce informačních letáků
- Zajištění charitativní akce Červená stužka
- Účast na seminářích k výchovnému poradenství
- Aktualizace informací o výchovném poradenství na webových stránkách školy a PC sborovně

Úkoly v oblasti primární prevence

- Aktualizace Minimálního preventivního programu (MPP) a jeho odevzdání v elektronické podobě okresnímu a krajskému metodikovi prevence, aktivní podíl na realizaci MPP
- Kvantitativní a kvalitativní evaluace MPP
- Monitoring sociálně patologických jevů a zajišťování optimálního sociálního klimatu školy (schránka důvěry)
- Účast na výchovných komisích ve škole, vedení jejich evidence
- Vedení evidence o SPJ a o jejich řešení, odevzdání evidence SPJ v normativní tabulce okresnímu i krajskému metodikovi
- Účast na odborných seminářích
- Práce na projektech primární prevence Adaptační prožitkové kurzy a Mediální kurzy
- Aktualizace nástěnek a dokumentace školního metodika prevence na webových stránkách školy a PC sborovně, zajišťování a koordinace akcí primární prevence
- Spolupráce s vedením školy, výchovnou poradkyní, třídními učiteli a ostatními vyučujícími, pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP), speciálním pedagogickým centrem (SPC), lékaři, sociálními pracovníky, policií, spolupráce s rodinou

19.2. Kariérní poradenství

Informační servis v otázkách kariérního poradenství zajišťuje výchovná poradkyně Mgr. Jiřina Koláčná ve spolupráci s třídními učiteli. Pro studenty vyššího gymnázia zabezpečuje přednášky a besedy s pracovníky Informačního poradenského střediska při Pracovním úřadě v Nymburce, PPP a absolventy gymnázia na téma možnosti dalšího vzdělávání nebo pracovního uplatnění ve společnosti. Podmínky přijímacího řízení na vysoké školy (talentové zkoušky, výkonnostní limity, lékařská potvrzení, speciální vyšetření apod.) a další informace jsou sdělovány studentům na velkoplošných nástěnkách, pro zájemce (studenty i rodiče) mohou být doplněny individuálními konzultacemi, základní informace jsou předávány na rodičovských schůzkách. Při výběru vysoké školy, popř. vyšší odborné školy, je nezbytně nutné sladit zájem žáka, jeho talentové předpoklady a rovněž perspektivu oboru na trhu práce. S tím úzce souvisí vhodný výběr seminářů ve 3. a 4. ročníku vyššího gymnázia a rovněž volba maturitních předmětů s ohledem na přijímací řízení.

V uplynulém školním roce bylo pro studenty biologického semináře ve spolupráci s absolventy školy uspořádáno diskusní setkání „Maturita a co dál?“. Organizačně ho zajišťovaly absolventky gymnázia Lucie Černá a Martina Baštecká. Studenti maturitního ročníku měli možnost diskutovat se studenty 1. ročníku vysokých škol o úskalích přijímacích zkoušek na VŠ, přechodu ze střední školy na školu vysokou, zdrojích informací o jednotlivých vysokých školách, atd. Tento peer-to-peer program se velice osvědčil a bude zařazen stabilně do výchovného programu školy.

19.3. Výchovné poradenství

Výchovné poradenství má na starosti výchovná poradkyně Mgr. Marie Stojarová.

Jednou z důležitých oblastí výchovného poradenství na gymnáziu je speciální program péče o nadané studenty se specifickými vývojovými poruchami učení a chování a studenty se zdravotním postižením či jiným handicapem. Cílem tohoto programu je usnadnit handicapovaným žákům přechod ze základní školy na gymnázium, pomoci jim s bezproblémovým začleněním do třídních kolektivů a zvládáním náročného učiva. K tomu je nezbytně nutné přesvědčit zákonné zástupce těchto žáků o jejich spolupráci s výchovnou poradkyní a třídním učitelem.

Výchovná poradkyně vyhledává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na základě dotazníkového šetření na začátku školního roku, v průběhu školního roku ve spolupráci s vyučujícími zejména jazyků. Koordinuje spolupráci zákonných zástupců těchto žáků s vyučujícími a pracovníky pedagogicko-psychologické poradny (PPP) či speciálního pedagogického centra (SPC). Na základě zprávy z odborného vyšetření v PPP či SPC vypracuje ve spolupráci s třídním učitelem a ostatními vyučujícími individuální vzdělávací plán pro žáka, který je závazný pro všechny pedagogy. Vypracovává sumární seznam handicapovaných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vede jejich dokumentaci, kterou podle potřeb žáka či školy aktualizuje.

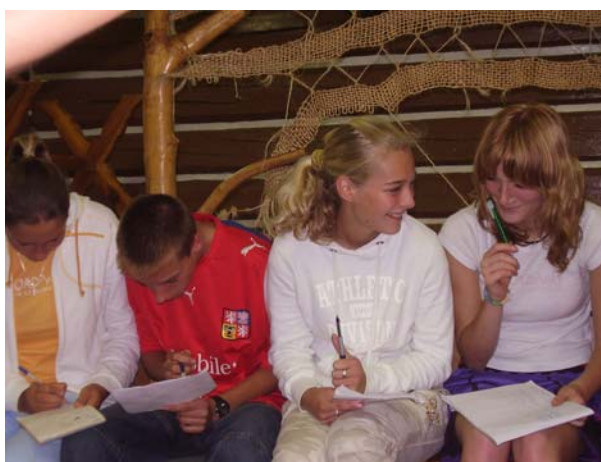
Významnou částí práce výchovné poradkyně je diagnostika tříd i jednotlivých žáků, psychologická intervence v třídních kolektivech, práce s jednotlivci a rodičovskou veřejností, poradenská a konzultační činnost, metodická pomoc kolegům, získání finančních prostředků na podporu některých akcí od RSG či formou projektů, správa knihovny či videotéky, samostudium a DVPP. Spolupráce se současnými i bývalými studenty při zajišťování programu primární prevence na kurzech a besedách.

Výchovná poradkyně spolupracuje s mimoškolními orgány:

- KÚ StK - Minimální preventivní program, statistika sociálně patologických jevů, granty, DVPP
- PPP - besedy, diagnostická vyšetření, výzkumy, konzultace, vzdělávání pedagogů, profesní orientace, pracovní setkání výchovných poradců a školních metodiků prevence
- SPC - konzultace při práci s integrovanými studenty
- ÚP, IPS - besedy pro žáky i rodiče
- K-centrum - Den otevřených dveří, nabídka programů primární prevence
- Fond ohrožených dětí (linka důvěry)
- DDM Nymburk - nabídka volnočasových aktivit
- Policie ČR, Městská policie - besedy, zjišťování přítomnosti drog ve škole, ukázka práce policejních psů
- Probační a mediační služba
- Státní prokuratura, okresní soud - návštěva soudního líčení, besedy
- Odborníci z řad lékařů, pediatrů, psychiatrů, klinických psychologů a logopedů – kontaktní adresy, poradenská činnost
- Nízkoprahová zařízení – Dům světla
- Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu Praha – Červená stužka

...a další instituce podílející se na zajištění besed, přednášek, programů primární prevence atd.

Další důležitou složkou výchovného poradenství je komplexní program primární prevence sociálně patologických jevů, jehož hlavním cílem je zajištění optimálního sociálního klimatu v naší škole. V první řadě spočívá v předcházení problémového chování žáků podchycením a motivací talentovaných žáků (reprezentace školy v různých soutěžích), bohaté nabídce volnočasových aktivit (kluby mladého diváka, školní sportovní klub, pěvecký sbor, školní filmový klub apod.) a aktivit psychosociálních (adaptační prožitkové kurzy, mediální, ekologické a sportovní kurzy atd.) vedoucích naše žáky ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, k poznání sama sebe, k zvládnutí stresů a zátěžových situací, k dovednosti řešit své problémy bez pomoci návykových látek, k zodpovědnosti za zdraví své i ostatních a k vytváření eticky vhodných postojů a způsobů chování, v druhé řadě v monitorování problémového chování žáků, řešení studijních či výchovných problémů ve spolupráci s rodinou žáka, zajištění odborné pomoci či zprostředkování kontaktních adres. Podle závažnosti jevů probíhá jednání s výchovnou poradkyní, nebo ve spolupráci s třídním učitelem či ředitelem školy, nebo je svolána výchovná komise. Veškerou dokumentaci problémových žáků eviduje výchovná poradkyně.

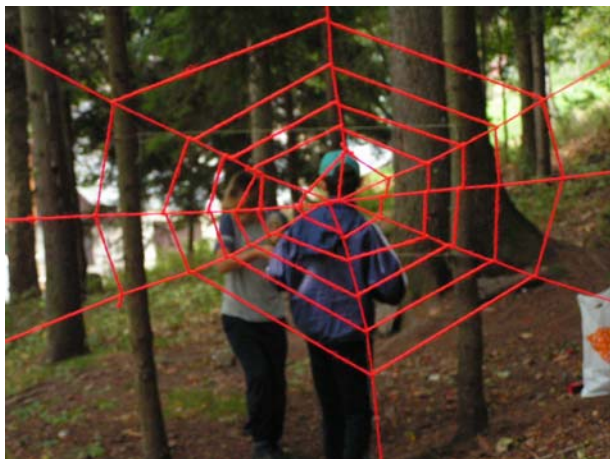
19.4. Minimální preventivní program

Od roku 1997 je na gymnáziu realizován Minimální preventivní program (MPP). Každoročně se aktualizuje a přizpůsobuje současnému stavu a potřebám školy a našich žáků. Na jeho realizaci se podílí nejen celý pedagogický sbor včetně školního metodika prevence Mgr. Marie Stojarové, ale i rodiče a další instituce, které se zabývají prevencí sociálně patologických jevů. Základním principem preventivní strategie uplatňované na gymnáziu je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a všestrannému rozvoji osobnosti. Zvyšování odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům ve společnosti přispívá k vybudování optimálního sociálního klimatu na naší škole.

Nedílnou součástí MPP jsou aktivity spojené se sociálním učením určené pro celé třídy a jednorázové akce uskutečněné v rámci prevence sociálně patologických jevů:

Pětidenní adaptační prožitkové kurzy pro dvě primy a 1.A se uskutečnily v mimoškolních prostorách na chatách RSG v Rokytnici nad Jizerou v měsíci září. Program primární prevence zajistilo 8 kmenových pedagogů, profesorky Stojarová, Netopilíková, Koláčná, Sedlatá, Štěřbová, Málková, Haníková a Trnečková, absolventka našeho gymnázia Tereza Fialová a osm studentů vyššího gymnázia. Náklady na ubytování a OPPP byly zčásti hrazeny z neinvestiční dotace Krajského úřadu Středočeského kraje v rámci Programu č. I Preventivní programy realizované školami, školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi pro rok 2006 přidělené ve výši 37.000 Kč na projekt Adaptační prožitkové kurzy. Projekt zpracovala prof. Marie Stojarová. Vzhledem k naplněným očekávaným výstupům, pozitivním ohlasům studentů i rodičovské veřejnosti a dlouhodobé zkušenosti s adaptačními kurzy budou uskutečněny i v dalším školním roce.

Na adaptační prožitkové kurzy tématicky navázaly týdenní mediální kurzy, které škola zařadila do svého výchovně vzdělávacího programu v předminulém školním roce poprvé. Projekt zpracovaly prof. Daniela Rosůlková a Vladimíra Martínková. Program kurzu byl určen pro studenty tercie A a B. Oba kurzy se konaly na chatách RSG v Rokytnici nad Jizerou v měsících květnu a červnu. Program primární prevence přizpůsobený věku a potřebám žáků zajistili 4 kmenoví učitelé (profesorky Kolbabová, Hantonová, Koláčná a Krtilová a několik studentů vyššího gymnázia. Vedoucí mediálních kurzů ve spolupráci se žáky organizovali ve škole panelovou výstavu studentských prací s tematikou primární prevence a inspirační komponovaný pořad pro žáky sekundy doplněný filmovými reportážemi z mediálních kurzů.

Další akcí programu primární prevence byla exkurze do Střediska pro mládež a rodinnou terapii v Praze u Apolináře pro žáky sekundy A, B a 1. A spojená s jeho prohlídkou a besedou s odborníky na téma závislosti. Poplatky ve výši 2.100 Kč byly hrazeny z prostředků RSG. Spolupracovat budeme i nadále.

Komponované pořady Z Levic do Bohnic! pro studenty kvinty a 1. A a Nefetuj a piš! pro žáky primy a sekund kombinují uměleckou formu (písň Daniela Dobiáše s klavírním doprovodem) s tematikou prevence a následnou diskusí s odborníkem v dané oblasti, terapeutkou z poradny pro drogově závislé u Apolináře. Žáci se aktivně podíleli na tvorbě

programu (scénky, soutěže, dotazy). Náklady obou pořadů byly částečně hrazeny z prostředků RSG. Pořady sklídily pozitivní ohlas jak u studentů, tak i pedagogů letos i v letech minulých.

Besedy s pracovnící Procter&Gamble Dr. Molnárovou – pořady Čas proměn o dospívání pro dívky z primy a S tebou o tobě o sexuální výchově pro studentky 1. ročníku vyššího gymnázia. Distribuci časopisu Always in Action a dalších odborných letáků i zdravotních balíčků pro dívky zajistila výchovná poradkyně. Spolupracovat budeme i nadále.

Programu Hrou proti AIDS se zúčastnily 3 třídy 2. ročníku VG. Studenti rozdělení do skupinek se aktivně zapojili do realizace daného programu. Bohatě diskutovali s odborníky na daná témata, sami se stali aktéry scének a měli také možnost diskutovat s člověkem HIV pozitivním. Pro kladný ohlas studentů se akce uskuteční i v příštích letech. Náklady na program (lektorné, cestovní příkaz a odměna pro vítěze) byly zčásti hrazeny z prostředků RSG. Hlavním garantem programu byla matka naší studentky MUDr. Skalleová ze Zdravotního ústavu v Hradci Králové.

Studenti sociologického semináře třetího ročníku absolvovali Den otevřených dveří v K-centru v Nymburce, kde získali základní informaci o náplni práce K-centra, terénních programech, práci s klienty...

Naše škola se zapojila do výzkumu projektu Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách – ESPAD 2007. Anonymní dotazníky vyplnily tři třídy 1. ročníku vyššího gymnázia. Hlavními cíli projektu ESPAD je získání spolehlivých odhadů užívání návykových látek mezi mládeží ve věku 15 – 16 let.

Výchovná poradkyně zajistila vyplnění dotazníků učiteli Různé formy negativního chování žáků i jiných osob vůči učitelům pro Institut pro kriminologii a sociální prevenci.

Škola se podílela na organizaci školního kola soutěže Paragraf o právních dovednostech dětí. Naši žáci se zúčastnili také oblastního kola této soutěže.

Obě kvarty absolvovaly besedu Lásky ano, děti ještě ne!, kterou zajišťovala vzdělávací agentura CAT Ostrava. Beseda byla akreditována MŠMT a proběhla pod záštitou MUDr. Petra Kováře a Společnosti pro plánování rodičovství SPRSP Praha.

Žáci vyššího gymnázia se i letos aktivně zúčastnili pomoci zdravotně postiženým a lidem v krizových situacích při charitativních akcích: Červená stužka (10), ADRA (8), Srdíčkový den (22), Bílá pastelka (8), Sluníčkový den (4), Světluška (8). Z částky, kterou vyberou žáci na prosincových Srdíčkových dnech, obdrží naše škola 60%.

Projekt Adopce na dálku - žáci pokračovali ve sbírce na pomoc dětem z rozvojových zemí. Vybrané peníze jim zajistily školné, domov, jídlo, lékařskou péči a bezpečí na jeden rok.

Školní filmový klub Jeden svět pod záštitou organizace Člověk v tísni pokračoval ve své činnosti. Žáci vyššího gymnázia ve spolupráci s výchovnou poradkyní Mgr. Jiřinou Koláčnou organizovali promítání filmů věnovaných současným společenským problémům s následnou besedou s přizvanými odborníky. Program byl určen nejen žákům, ale i pedagogům a rodičům.

V poradenské a osvětové činnosti výchovných poradkyň a školní metodičky prevence, poskytované žákům a jejich zákonným zástupcům přímo ve škole nebo ve spolupráci se specializovanými zařízeními, především PPP Středočeského kraje, budeme pokračovat i nadále.

Samostatné práce žáků s tematikou sociálně patologických jevů ve společnosti v rámci vlastního rámcového programu, který je součástí MPP a tematických plánů jednotlivých předmětů. Jedná se o seminární práce v biologickém, chemickém či společenskovědním semináři, výtvarné práce, slohové práce, práce SOČ, referáty, prezentace, práce s tiskem, využití internetu, apod. Nedílnou součástí MPP je i široká nabídka volnočasových aktivit.

19.5. Další způsoby předcházení sociálně patologických jevů ve škole

Ve škole funguje velmi dobře promyšlený monitorovací systém problémového chování žáků, který spočívá v odhalování nežádoucích sociálně patologických jevů ve škole nebo na školních akcích (šikana, intolerance, agrese, neprospěch, záškoláctví, alkohol a kouření, jiné závislosti, slabý prospěch, neplnění studijních požadavků, ničení školního majetku a další drobná porušení školního řádu), založený na spolupráci školního metodika prevence s výchovným poradcem, vedením školy, třídními učiteli, ostatními pedagogy i nepedagogickými pracovníky školy. Cílem tohoto systému je podchytit problémové žáky a pomoci jim v řešení jejich problémů tak, aby nedocházelo k vyhocení konfliktních situací a k narušení optimálního psychosociálního klimatu ve třídě či škole.

Školní metodik prevence zpracovává rozsah drogové scény a jiných sociálně patologických jevů. Podněty dostává především od třídních učitelů. Podle závažnosti jednotlivých případů postupuje podle Metodických pokynů MŠMT a informuje vedení školy. Žádný případ nebyl řešen policií ani okresním metodikem prevence patologických jevů.

Určitou pozitivní roli sehrává schránka důvěry výchovného poradce a dotazníková šetření třídních kolektivů různého charakteru. Ankety studentů slouží jako výborná zpětná vazba při realizaci MPP. Na velmi dobré úrovni je spolupráce s odborníky z regionální PPP, kteří zajišťují odborná vyšetření jednotlivých žáků, sociometrická vyšetření třídních kolektivů s následnou terapií pro jednotlivce, skupiny i celé třídy.

19.6. Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Podmínkou pro úspěšnou realizaci minimálního preventivního programu je soustavné vzdělávání výchovných poradkyň a dalších vyučujících, pro které jsou semináře aktuální vzhledem k problémům, jež se řeší v jejich třídách či které navazují na témata, jimiž se jako učitelé přímo zabývají. V uplynulém školním roce se vzdělávacích akcí zaměřených na oblast primární prevence zúčastnili ti vyučující:

prof. Marie Stojarová	Diagnostika žáků – dotazník sociálně patologických jevů, KÚ SK Praha
prof. Marie Stojarová	Evaluace MPP, Gymnázium Poděbrady a PPP SK
prof. Jiřina Koláčná	Pracovní schůzky pořádané regionální PPP a ÚP pro výchovné poradce
prof. Marie Stojarová	Zahájeno specializační studium pro školní metodiky prevence.
prof. Marie Stojarová	Pracovní schůzky pořádané PPP SK pro výchovné poradce a školní metodiky prevence

Šest pedagogů (Marie Stojarová, Miloslava Krejčíková, Klára Fraňková, Eva Machotová, Martin Nedbal, Michal Hrstka) se zúčastnilo třídního semináře Osobnostní a sociální výchova ve Velkém Oseku v rámci projektu Monitor. Následně byli proškoleni další učitelé uvnitř sboru.